

CLASA A XII-A

I. TRANSFERUL ELEVILOR IN VACANȚA INTERSEMESTRIALĂ

Precizări privind evaluarea probei scrise la disciplina Istorie

- Testarea elevilor vizează atingerea competențelor specifice cuprinse în programa școlară.
- Testul este realizat pe baza conținuturilor aferente semestrului I, clasa a XII-a, selectate din programa școlară și presupune rezolvarea unui item de tip întrebare structurată pe baza unor surse istorice, urmărindu-se selectarea, utilizarea, analizarea, interpretarea și argumentarea informațiilor istorice, sau realizarea eseu structurat pe baza unor idei sau a unor termeni istorici dați.
- Sarcinile de lucru de tipul: *precizați, enumerați, numiți* vizează cunoașterea evenimentelor sau a proceselor istorice; *menționați, precizați, explicați, definiți* vizează înțelegerea evenimentelor sau a proceselor istorice, a diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie, în contexte noi; *ilustrați, utilizați, selectați, formulați un punct de vedere* vizează aplicarea principiilor și a metodelor adecvate în abordarea surselor istorice, în contexte noi; *elaborați, formulați, comparați, prezentați* vizează capacitatea de analiză și de sinteză referitoare la evenimente sau procese istorice; *argumentați, comparați, selectați pentru a susține sau a combate* vizează capacitatea de evaluare a evenimentelor sau a proceselor istorice, în contexte noi.
- Competențele și conținuturile sunt selectate din *Programa școlară pentru clasa a XII-a, aprobată prin Anexa nr.3 la ordinul ministrului educației, cercetării și inovării, București, 2009, după cum urmează:*

Competențe specifice	Domenii de conținut / Conținuturi
1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente și procese istorice 3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea.	POPOARE ȘI SPAȚII ISTORICE <ul style="list-style-type: none"> ▪ Romanitatea românilor în viziunea istoricilor.
1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente și procese istorice 2.3. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate 4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene	OAMENII, SOCIETATEA ȘI LUMEA IDEILOR <ul style="list-style-type: none"> ▪ Secolul XX – între democrație și totalitarism. Ideologii și practici politice în România și în Europa. ▪ Constituțiile din România.

Clasa a XII-a

MODEL

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „[...] Primul adevărat prim-ministru al regimului democrat, Adolfo Suarez [...] a introdus un sistem pluripartid [...] a legalizat sindicatele, a reinstaurat libertatea de expresie și libertatea presei, organizând [...] primele alegeri libere din 1936 încoace. [...]

Noul Cortes [Parlament] avea autoritatea de a scrie Constituția. Documentul, care a fost în cele din urmă prezentat și aprobat prin referendum în decembrie 1978, definea Spania ca fiind un «stat social și democratic guvernat de lege» a cărui formă de guvernământ era «monarhia parlamentară» [...]. Regele a fost făcut șef al Forțelor Armate și al Statului [...]. Spania rămâne o țară în care armatei îi este acordat un rol special, deși, în mod destul de ciudat, ea nu este o mare forță [...]. Constituția a abolit pedeapsa cu moartea, a recunoscut Biserica Catolică [...] și a conferit un statut legal uniunilor și partidelor. [...] La începutul anilor '80, noua orânduire spaniolă [...] a izolat atât terorismul radical, pe de o parte, cât și conspirația militară, pe de alta, și le-a îndepărtat cu succes pe amândouă din centrul vieții publice, așa încât, în 1982, primul guvern socialist [...] a putut prelua puterea pe cale pașnică. Astfel, Spania s-a integrat în cultura europeană și în sens politic.” (P. Johnson, *O istorie a lumii moderne*)

B. „[...] Revenirea la putere a lui [Charles] de Gaulle în mai 1958 a fost un moment de răscruce nu numai în istoria franceză, ci și în istoria europeană postbelică. [...] El a respins monarhia [...] folosind referendumuri și (din 1962) alegeri generale directe pentru un președinte investit cu puteri reale [...]. Constituția lui din 1958, adoptată cu un vot de 17,5 la 4,5 milioane (cu 15% abțineri) [...] a fost de departe cea mai clară, cea mai coerentă și mai bine echilibrată pe care o primise Franța vreodată. Inducea, după cum și intenționa, o polarizare a sistemului de partide în două blocuri

uriae, de stânga și de dreapta (deși cu o structură de patru partide) obligând alegătorii, la al doilea tur de scrutin, să facă alegeri neambigue. A revigorat executivul, permițându-i să ia decizii cu autoritate și să-și urmărească politicile cu consecvență. Cel mai important, sistemul electoral prezidențial din 1962 [...] dădea șefului statului, trecând peste partide, un mandat direct din partea întregului electorat. Ca rezultat, Franța s-a bucurat de perioada cea mai lungă de stabilitate politică din întreaga ei istorie modernă.” (P. Johnson, *O istorie a lumii moderne*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți legea fundamentală precizată în sursa A. **0,5 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la partidele politice. **0,5 puncte**
3. Menționați din sursa A, respectiv din sursa B, câte un spațiu istoric. **1 punct**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că președintele statului e ales în mod direct de către electorat. **1 punct**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **2 puncte**
6. Prezentați două practici politice specifice totalitarismului din Europa, în secolul al XX-lea. **3 puncte**
7. Menționați o caracteristică a legii fundamentale adoptate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **1 punct**

Din oficiu: 1p

Total: 10 p

Clasa a XII-a

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Nu se acordă punctaj intermediar.

1. 0,5 puncte pentru numirea legii fundamentale precizate în sursa A

2. 0,5 puncte pentru precizarea, din sursa B, a oricărei informații referitoare la partidele politice
3. câte 0,5 puncte pentru menționarea din sursa A, respectiv din sursa B, a fiecărui spațiu istoric (0,5px2=1p)
4. 1 punct pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei B, corespunzătoare sursei care susține că președintele statului e ales în mod direct de către electorat
5. 2 puncte pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect)
6. câte 0,5 puncte pentru menționarea oricăror două practici politice specifice totalitarismului din Europa, în secolul al XX-lea (0,5px2=1p)
câte 1 punct pentru prezentarea practicilor politice menționate (1px2=2p)
7. 1 punct pentru menționarea oricărei caracteristici a legii fundamentale adoptate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea

Clasa a XII-a

MODEL

I. Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Succesorul lui Bogdan, fiul său Lațcu (1369 - 1377), a intrat în legătură directă cu papalitatea care îi recunoaște titlul de duce al Moldovei [...]. Mai mult decât atât, Lațcu a obținut din partea papei Urban V un scaun episcopal, cu sediul în reședința sa, orașul Siret desprins din dioceza Haliciului și așezat în dependență directă de papalitate. [...]

Cu domnia lui Petru I (cca. 1377 - cca. 1392), Moldova face pași hotărâți în direcția afirmării internaționale și a organizării statale. Îndepărtându-se de Ungaria [...], Petru se apropie de Polonia, aderând la noua și puternica grupare de forțe constituită în răsăritul Europei odată cu crearea uniunii polono-lituaniene. În 1387, el depune omagiul regelui Vladislav Jagiello, inaugurând astfel principala direcție de politică externă a Moldovei timp de un secol. În cadrul noii legături externe pe

care a stabilit-o cu regele Poloniei, domnul Moldovei i-a acordat și un împrumut de 3000 ruble, garantat de acesta prin concedarea temporară a orașului Halici și a ținutului înconjurător, act care s-a aflat la originea unui îndelungat conflict teritorial între cele două țări.

Eliberat de presiunea ungară în timpul crizei de succesiune și a luptei pentru putere prin care a trecut Regatul Ungar după moartea regelui Ludovic, Petru I creează o mitropolie ortodoxă cu sediul la Suceava, unde se mută dealminteri și reședința domnească. Deși conflictul dintre domn și Patriarhia din Constantinopol în problema dreptului de a-l numi pe titularul noului scaun mitropolitan a amânat ani în șir instalarea unui mitropolit canonic, Moldova și-a asigurat sursa proprie de legitimare a puterii, etapă însemnată a consolidării independenței țării.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc, precizat în sursa dată. **0,5 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **0,5 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, doi conducători politici. **1 punct**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile conducătorilor români în plan religios. **1,5 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile statului român cu Polonia, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **4 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la întemeierea statului medieval românesc de la sud de Carpați. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **1,5 puncte**

Din oficiu: 1p

Total: 10 p

Clasa a XII-a

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Nu se acordă punctaj intermediar.

1. 0,5 puncte pentru numirea statului medieval românesc precizat în sursa dată
2. 0,5 puncte pentru precizarea secolului la care se referă sursa dată
3. câte 0,5 puncte pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror doi conducători politici
(0,5px2=1p)
4. câte 3 puncte pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la acțiunile conducătorilor români în plan religios (0,75px2=1,5p)
5. 1,5 puncte pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la relațiile statului român cu Polonia
câte 1,25 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat (1,25px2=2,5p)
6. 1,5 puncte pentru argumentarea afirmației date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, ca urmare etc.)

Clasa a XII-a

MODEL

I. Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre stat și politică în spațiul românesc, în Evul Mediu și la începuturile modernității, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale din spațiul românesc din secolele al IX-lea – al XI-lea;
- menționarea a două caracteristici ale unei autonomii locale din spațiul românesc, în

secolele al XIII-lea – al XIV-lea;

- menționarea a două instituții centrale din spațiul românesc și prezentarea unei acțiuni militare la care participă reprezentantul uneia dintre acestea în secolul al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la semnificația întemeierii statelor medievale românești și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea eseului, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Din oficiu: 1p

Total: 10 p

Clasa a XII-a

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Nu se acordă punctaj intermediar.

Informația istorică – 8 puncte distribuite astfel:

- 0,5 puncte pentru precizarea oricărei autonomii locale din spațiul românesc din secolele al IX-lea – al XI-lea
- câte 1 punct pentru menționarea oricăror două caracteristici ale unei autonomii locale din spațiul românesc, în secolele al XIII-lea – al XIV-lea (1px2=2p)
- câte 1 punct pentru menționarea oricăror două instituții centrale din spațiul românesc (1px2=2p)
- 0,5 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni militare la care participă reprezentantul uneia dintre instituțiile centrale în secolul al XIV-lea
- 1,5 puncte pentru prezentarea acțiunii militare menționate, prin evidențierea relației istorice de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici
- 0,5 puncte pentru utilizarea doar a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la acțiunea militară menționată
- 0,5 puncte pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la semnificația întemeierii statelor medievale românești
- 1 punct pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, ca urmare etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 1 punct distribuit astfel:

0,2 puncte pentru introducere - cuprins - concluzii;

0 puncte pentru text nestructurat;

0,4 puncte pentru evidențierea relației cauză-efect, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;

0,1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;

0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;

0,2 puncte pentru respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

0,1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

0,1 punct pentru utilizarea limbajului istoric;

0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;

0,1 punct pentru respectarea limitei de spațiu;

0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Se acordă 1 punct din oficiu.

Total 10 puncte.